

פליציה לנגר ובעלה משה בעלי ובני שירתו בצהל, אך סירבו לשרת בשטחים

- איזה סוג של איזמים מפעילים עלייך?
- מיכתבים, טלפונים, הטרדות.
- את הלכת עם שומר-ראש?
- כן.
- שבור?
- כן.
- ערבי?
- לא. אני אף פעם לא יוצאת בערב לבר. אני גם לא מסתובבת בירושלים ובשטחים בלי שומר

אני סובלת מעונינות ומניכור, אבל זה המחיר שאני צריכה לשלם על הדרך שבה בחרתי

- ראש. היו איזמים של חיילים בבנייני מימשל ופעם, כשגרנו ברחוב עזיאל, הותקפנו עליידי קבוצה שניקראה "טרור נגד טרור".
- את פוחדת?
- לא, אני לא פוחדת אבל אני נזהרת. האיזמים הקשים ביותר באו אחרי קטיעת רגלי ראשי הערים. קיבלתי זר פרחים ענקי עם ברכות עד מאה ועשרים, עם רגליים על הריצפה.
- כשהילד היה קטן לא חששת לז? היו כמובן איזמים שיחטפו אותו, אבל האמנתי שלא יקרה לו שום דבר.
- מה ערשה בנך, מיכאל?
- הוא בימאי תיאטרון.
- הוא חי בארץ?

(המשך בעמוד 72)

לעשות הכל למען זכויות האדם, בתור יהודיה וישראלית, בתור אשתו של ניצול שואה. הוא אמנם לא מרבה לדבר על כך, אבל אני מרגישה וחושה וזה מטיל עלי אחריות. ואו פתחתי מישרד בירושלים. חשבתי לשנה-שנתיים. לא ידעתי שזה ימשך 16 שנים. בעלי אומר שיש לי אינטואיציה נפלאה. במקרה זה האינטואיציה לא עברה. הבן שלי גדל והיה בין 13 ל-14 ו-16 והלך לצבא. תמיד האמנתי שיבוא קץ לכיבוש ואני עדיין מאמינה. בעלי אומר שאני אופטימית ללא תקנה.

● איך קרה שהערבים נתנו כך אמוץ? את גם אשה, גם יהודיה, וגם לא דיברת ערבית.

הלקוח הראשון שלי היה קאדי מוסלמי. הוא בא כדי שאייצג את בנו שהיה עצור בחברון. חשתי אהבה ורצון לעזור, והוא כנראה הרגיש בכך.

● הרגשת אהדה או שידעת שהבן חזר חף מפשע?

הרגשתי שאני רוצה לכפר במשהו.

● האם באהדה הבלתי-מתפשרת שלך לפלסטינים בשטחים אינך מאבדת את הישראליות שלך?

הישראליות שלי יותר חדה שם מאשר פה. אני הרבה יותר ישראלית שם מאשר פה. אני מרגישה אחריות למה שקורה. אני לא רוצה שינקו אותי מהאחריות. אני שייכת לעם הזה, המעולל את העוולה, והאחריות מוטלת גם עלי. אני לא מתחפשת לפלסטינית. אני לא שייכת לשום אירגון פלסטיני. אני יהודיה וישראלית וכוו אני גם בעיני הפלסטינים בשטחים. לפעמים אני חשה בושה. הם מרגישים שאני באמת רוצה לעזור להם.

● במה לקוחות ייצגת במשך השנים?

אלפים.

● וזה נכון שלעיתים אינך גובה תשלום עבור שירותיך?

אני מוכרחה לגבות, אך אני מתחשבת בנוקמים.

● אתם חברי רק"ח. האם נכון שחברי רק"ח מעבירים למילגה את משכורתם ומקבלים מהמיוסלגה משר כורת בהתאם לצורכיהם?

מי סיפר לך את הרבר הזה? אנחנו משלמים מיסוי-חבל, משתתפים במגביות וזה הכל. אני עורכת-דין, כמקצוע חופשי. אני לא גובה סכומי ענק, אם כן אדם שיש לו בעיה קיומית אני מתחשבת.

● את חיה את בעייתם של הפלסטינים בשטחים, את מייצגת אותם בכתבי-המשפט הצבאיים. את מאמינה שהם צודקים, שנעשה להם עוול, ואת מתעקשת שאת ישראלית ויהודיה. האם כל זה לא גרם לך באיזשהו מקום לשנוא את עצמך?

לא. כמשך השנים חלה איוו פתיחות לגבי הנעשה בשטחים, ואני מרגישה שיש לי התרומה הצנועה לי. כררכי גרמתי להתפכחות מסויימת. מה שנחשב בשנות ה-60 וה-70 לשקרים וגזומות, הפך לאמת מקובלת. לכן אני מרגישה שהפסקתי להיות מבודדת, אפילו בעבודתי.

● ומבחינה חברתית, החברה הישראלית מקבלת אותך?

בוודאי שאמור מכאיב שחלקים מהחברה הישראלית אינם מקבלים אותי. את המחיר הזה אני משלמת. היחס אלי הוא פונקציה של היחס

הם לא שילמו לי. אחר-כך היו מפגינים ערביים מטייבה, נשים שתבעו מזונות. ומה שאהבתי כמיוחד היה להגן על עבריינים צעירים. הבעיה שלהם כאבה לי מאוד, ואלמלא האסון של 1967, הייתי עוסקת בהגנה על נוער עבריין.

● כיצד קרה שהסכת לעזרת-הדין של ערביי השטחים?

ב-67 פרצה המלחמה. מלכתחילה חשבתי שהיא תהיה אסון, וכשראיתי את ההתלהבות האופורית, שפתאום כובשים את עזה ושרים הימנונים, חשתי תחושה כבדה של אסון. פתאום אנשים התחילו לשיר על שארם אל-שייח' חזרנו אליך שנית, כשבצעם לאף ישראלי השם שארם אל-שייח' לא אמר שום דבר. כשהם הרסו את שלושת הכפרים בלטרון זה היה נורא. בעלי חזר מהמלחמה ומצא אותי כמצב מאוד קשה.

● כשבבשנו את ירושלים אחזה הדרך גשות כמעט בכל יהודי בארץ הזו, גם בבאלה שדיעתיהם שמאליות מאוד. איך הרגשת את?

מבחינה אמפינואלית כיבוש העיר לא עשה לי שום דבר. הרגשתי שכובשים עוד עיר, כמו שכובשים כל מקום אחר. לא היה לי רגש ואהבה לירושלים. לא הכרתי את העיר המזרחית, לא הייתי שם אף פעם, לא התגעעתי אל העיר הזאת.

אני חושבת על הנכד שלי. מה יהיה כשהוא יהיה בן 18? אני לא רוצה שהוא ימות במלחמה!

● יכולת להבין את אלה שגדלו שם וחזרו אל העיר שנית? את אלה שהכותל היה מאוד משמעותי עבורם?

אני יכולה להבין, ואני כהחלט מודעת לכך שמישהו יכול להרגיש כלפי ירושלים רגשות עמוקים, ואני לא אבוא אליו בטענות. אבל לי לא היתה נוסטלגיה. לא הכרתי את ירושלים. מרחוק באתי. בשבילי ששת-הימים היתה מילחמת כיבוש הרט אסון. היו לי כלים אידיאולוגיים לראות יותר רחוק מאחרים. ידעתי שהמצב יחריף, ידעתי שנכון שחלק מהעם התגעע לירושלים, אך ישנו הצד השני, שיש לו אותם רגשות וההתנגשות של היגשות היא אקוטית. הבנתי זה יביא לאסון. התחושה הזו של אסון היתה אצלי מאוד עמוקה. לא יכולתי לראות יומני מילחמה או סרטים. קשה היה לי לראות את החיילים המצרים בשבי. היתה לי הרגשה שאנחנו הולכים לקראת אסון. כשרצו ליישר את קלקיליה, ושלושת הכפרים שהם יישרו בלטרון, המחיש לי שיש לנו, כמו שאמר אשכול, "גרוניה יפה אבל חבלה..." ידעתי שהחלה, הריינו תושבי השטחים, תהיה בצרות. ואז היה לי רגע של אמת: או לקטן ולהישאר במישרד ברחוב רוטשילד ולכתוב, או שפשוט לעשות משהו! אם אפשר לקבוע מתי אדם מחליט על יעודו, אני יכולה להגיד שזה קרה לי בלטרון. הלכתי לראות כמו עיניי מה שהם עשו לכפרים, והחלטתי: כאן אני צריכה להישבע.

● להישבע למה?

מיכאל לנגר (למעלה במרכז) עם בלתו והוריו בסומיה מאיימים על חייו. אני לא יוצאת מהבית בלי שומר-ראשי